

Nota van Toelichting

Registratienummer:
20.047033

Onderwerp	Vispasseerbaarheid poldergemalen		
Vergaderdatum	24 juni 2020	D&H-vergadering	17 juni 2020
VV-commissie	Volgende Water en Waterkwaliteit	Commissiedatum	10 juni 2020
Portefeuillehouder	J.J.J. Langeslag		

Context

Bij de behandeling van de aanvraag van het uitvoeringskrediet voor het opknappen van een zestal gemalen in de commissie voldoende water van 10 juni is gevraagd om een nota van toelichting. Aangezien in de besluitnota (kenmerk 20.019352) onvoldoende duidelijk is gemaakt wat tweezijdig vispasseerbare gemalen zijn en waarom er bij betreffende gemalen voor gekozen is die niet tweezijdig vispasseerbaar uit te voeren is gevraagd dit nader toe te lichten.

Op bladzijde twee van de besluitnota is het volgende opgenomen over visvriendelijkheid en vispasseerbaarheid van gemalen:

"Bij alle renovatie/nieuwbouw zet Rijnland zich in om visveiligheid te verbeteren. Het beleid op het gebied van visveiligheid is vertaald naar de gemalen. Uitgangspunt is op geselecteerde locaties het poldergemaal tweezijdig vispasseerbaar te maken en op alle overige locaties waar mogelijk gemalen visveilig te maken. Visveiligheid wordt bij voorkeur bereikt door een veilig te passeren gemaal en waar dat niet mogelijk door viswerende maatregelen te nemen. Voor deze poldergemalen geldt dat ze niet geselecteerd zijn om tweezijdig vispasseerbaar te maken. Waar dat kan worden visveilige pompen geplaatst, waar dat niet mogelijk is worden viswerende maatregelen toegepast in het ontwerp. Bij gemaal Noordeind- en Geerpolder zal in de ontwerpafwegingen een visveilige pomp worden meegenomen. Voor de overige gemalen is de pompcapaciteit te klein en/of worden er geen werkzaamheden aan de pomp verricht. Bij deze gemalen zullen viswerende maatregelen worden meegenomen."

In aanvulling hierop antwoord op de vragen vanuit de commissie:

- Wat is tweezijdig vispasseerbaar?
Tweezijdig vispasseerbaar betekent dat de vis vanuit de polder veilig naar de boezem kan migreren (meestal door het poldergemaal) en een intrekvoorziening heeft om vanuit de boezem naar de polder te migreren. Dit gaat meestal via een opvangbak aan boezemzijde en een lokstroom die door het gemaal wordt gemaakt en een leiding door of over de kade om de vis van boezem (boven) naar polder (beneden) te krijgen. Een andere optie (en ingrijpender) is een vissluis die net als een sluis voor boten de vis "schut", dit is dus een voorziening met aan twee kanten schuiven waarbinnen het peil wordt gereguleerd.
- Waarom is er bij deze gemalen niet gekozen voor deze oplossing?
Om invulling te geven aan het beleid om vismigratiemogelijkheden te verbeteren worden volgens plan bij de komende poldergemaalrenovaties bij ca. 30 van de 375 Rijnlandse gemalen een tweezijdige vispasseerbaarheid meegenomen. De lijst van deze 30 gemalen is beschikbaar en de selectie is gemaakt op grond van de volgende criteria:
 - o Polder moet afwateren op de boezem via een poldergemaal;
 - o Polder mag niet te diep liggen ten opzichte van de boezem;
 - o Polders moeten veel water herbergen;
 - o Grondgebruik mag niet belastend zijn voor vis

Voor vijf van de zes gemalen van deze kredietaanvraag is het, mede gezien de omvang van de gemalen (en hun debiet) en gezien de karakteristieken van het achterliggende leefgebied niet doelmatig of technisch zelfs onmogelijk deze tweezijdig vispasseerbaar uit te voeren. Voor gemaal Noordeind- en Geerpolder wordt nog onderzocht of het mogelijk is deze tweezijdig vispasseerbaar of visveilig uit te voeren.

Lijst met 36 poldergemalen die mogelijk geschikt zijn om tweezijdig vispasseerbaar uit te voeren, waaruit 30 gemalen worden geselecteerd om tweezijdig vispasseerbaar te maken.

naam polder	poldergemaal
Inlaagpolder	Gemaal Inlaagpolder
Vereenigde Binnenpolder	Gemaal Vereenigde Binnenpolder
Lageveensepolder	Gemaal Lageveensepolder
Polder Boekhorst	Gemaal Polder Boekhorst
Papenwegsepolder	Gemaal Papenweg
Duivenvoordse-Veenzijdsepolder	Gemaal DV Polder
Zijdepolder	Gemaal Zijdepolder
Polder Achthoven	Gemaal Polder Achthoven
Blauwepolder	Gemaal Blauwepolder (Zuidweg)
Boterhuispolder	Gemaal Boterhuispolder
Gnephoek	Gemaal Polder Gnephoek
Hondsdijksepolder	Gemaal Hondsdijksepolder
Hoogmadesepolder	Gemaal Hoogmade (bij molen)
Munniken-, Zijllaan- en Meijepolder	Gemaal Munniken-, Zijllaan- en Meijepolder
Rodepolder	Gemaal rodepolder
Veender- en Lijkerpolder B.d.B. (Vak 1)	Gemaal Veender- en Lijkerpolder b.d.b.
Vrouw Vennepolder	Gemaal Vrouw Vennepolder
Noordeind- en Geerpolder	Gemaal Noordeind- en Geerpolder (De Afdamming)
Polder Nieuwkoop en Noorden	Gemaal Polder Nieuwkoop en Noorden
Zuid- en Noordeinderpolder	Gemaal Zuid- en Noordeinderpolder
Ridderveld en de Bijlen	Gemaal Ridderveld/De Bijlen (Kromme Aarweg)
Polder Merenwijk	Gemaal Merenwijk
Kleine Cronesteinse- of Knotterpolder	Gemaal Knotterpolder (Cronenstein)
Oostvliet-, Hof- en Spekpolder	Gemaal Oostvlietpolder
Grote Westeindse Polder	Gemaal Grote Westeindse Polder
Zwet- en Grote Blankaartpolder	Gemaal Zwet- en Grote Blankaartpolder
Grote Polder	Gemaal Grote Polder
Westbroekpolder	Gemaal Westbroekpolder
Polder Groenendijk	Gemaal Polder Groenendijk
Polder Alpherhoorn (Kerk en Zanen + Molenwetering)	Gemaal Alpherhoorn
Polder Het Zaanse Rietveld	Gemaal Het Zaanse Rietveld
Polder Steekt	Gemaal Steekt
Binnenpolder vak 27a	Gemaal Binnenpolder
Polder Reeuwijk en Sluipwijk	Gemaal Buleaus Brack
Polder Bloemendaal (landelijk gebied)	Gemaal Bloemendaal
Voorofse Polder, stedelijk gebied	Gemaal De Oude Vliet